

Anti-pestprotocol CBS De Winde in het kader van een aanpak op gedrag

Opgesteld 15-11-11

1. Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend "slachtofferschap"	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak / voortdurend

Een **definitie van pesten op school** luidt als volgt: **"Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."**

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor punt 5 : stappenplan
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties. Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het team. CBS De Winde beschikt over een vertrouwenspersoon. De naam staat vermeld in de schoolgids.

2. Doel anti-pestprotocol CBS De Winde

Dit anti-pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

3. Preventief anti-pestbeleid

Het klimaat van de school

CBS De Winde vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden.

Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Juist regelmaat geeft het kind kansen.

Daarom hanteren we binnen onze school de volgende afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen.

De afspraken worden “vertaald “ naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas.

We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Afspraken

1. Binnen is het wandelgebied, buiten hoeft dat lekker niet.
2. Spullen van jou, spullen van mij, zorg ervoor dan blijven we blij.
3. Zegt een ander iets, dan zeg ik even niets.
4. Bij het spelen binnen of buiten, mag ik niemand buiten sluiten.
5. Wij houden wel van goede grappen, maar gebruik bij problemen de 4 stappen: (a. vriendelijk vragen, b. “boos vragen”, c. consequentie toevoegen, d. uitvoeren).
6. In de hele school is het werkgebied, daarom fluisteren we en praten we niet.

NB Nog afspreken hoe vaak we deze regels benadrukken door ze centraal te stellen.

Hoe vaak?

Wanneer?

Op welke wijze?

Werkvormen

Regelmatig worden werkwijzen van **coöperatief leren** bij diverse vakken toegepast (samenwerkend leren). De kinderen leren o.a. hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander. Deze werkvormen zorgen voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt. Zie **borgingsmatrix coöperatief leren**.

Wij werken in alle groepen met de methode **Trefwoord**. In die methode komen regelmatig thema's aan de orde die een sociaal vormend karakter hebben.

In de **groepen 1 en 2** maken we gebruik van **thema's uit Trefwoord en Soemo-kaarten**

Hoe vaak? 5 kaarten per leerjaar.

Wanneer? Het hele jaar door

Welke stof? Leerstof die de methode aanbiedt; wisselt, maar heeft een repeterend karakter

Met de kaarten kan worden ingespeeld op thema's of op de actuele situatie.

De **groepen 3 t/m 8** maken gebruik van **Soemo-kaarten**.

Hoe vaak? 5 kaarten per leerjaar, veelal gerelateerd aan bovengenoemde school- en gedragsregels

Wanneer? Verspreid over het jaar.

Welke stof? Zie overzicht met kaarten, daarbij kan worden ingespeeld op een actuele situatie

Vanaf groep 3 kan er besloten worden om gezamenlijk klassenregels af te spreken, deze op te hangen in de klas en door alle leerlingen uit de klas te laten ondertekenen.

Vanaf groep 3 kan er gewerkt worden met klassenpost. Een brievenbus waarin elk kind een berichtje kan achterlaten voor de juf of meester, ook het gepeste kind. Wij hopen zo kinderen die niet zo snel praten wel bereid te vinden om het probleem aan te kaarten.
In de middenbouw kan er in de groepen gewerkt worden met het zonnetje van de week. Elk kind wordt positief in de belangstelling geplaatst. Iedereen schrijft iets aardigs over hem of haar.

Taakspel is een aanpak die gericht is op het bekrachtigen van positief gedrag en het negeren van ongewenst gedrag. Deze methodiek kan ingezet worden wanneer het pedagogisch klimaat binnen de klas verbetering behoeft.

Wanneer ingezet? Bijv. in de tweede helft cursusjaar 2011-2012 in een groep 6 waarin het wenselijk was om te werken aan een betere taakgerichtheid en sociale vaardigheid van kinderen.

De methodiek kan zowel tijdens reguliere lessen gebruikt worden, maar ook in vrijere situaties (handvaardigheid, gymnastiek bijv.).

4. Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar als actief mee om: we handelen conform het stappenplan. We gaan uit van de aanbevelingen uit de hier achter beschreven vijfsporen aanpak (zie bijlage). Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs. Ook hebben wij ons laten inspireren door Bob van der Meer, een "expert" op het gebied van pesten.

5. Stappenplan

Stappenplan anti pestprotocol

Vooraf: ledere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worde en te worden geverifieerd.

Als het daadwerkelijk om pesten blijkt te gaan, gaan we over op het stappenplan.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste) aan de hand van de gesprekswaaijer. Van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat.

Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de pester en de gepeste aan de hand van de gesprekswaaijer. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd.

In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden.

Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.

Leerkracht overlegt met ib-er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Team wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan ib-er.

Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen.

Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in de klassenmap.

2 Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig..

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen.

Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

6. Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd.

Bijlage: aanvullende info m.b.t. het aanpakken van pesten

A. Vijf sporen aanpak

B. Websites

C. Aanpak digitaal pesten

A. Vijf sporen aanpak

1 De leraar (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

De ouders

In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

2 Hulp aan de pester

Algemeen:

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

3 Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest

Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten

Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.

Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen

Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.

Nagaan welke oplossing het kind zelf wil

Sterke kanten van de leerling benadrukken

Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt

Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)

Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

4 Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

5 Hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d) Geef zelf het goede voorbeeld
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen

B. Websites

Meer informatie over het tegengaan van pesten is te vinden op

www.pestweb.nl

www.primamethode.nl

www.weerbaarinfo.nl

Boekjes van Bob van der Meer over tegengaan van pesten

C. Aanpak Digitaal Pesten

Online pesten

Veel kinderen en jongeren vinden internetten net zo gewoon als televisie kijken. 98% van de kinderen in Nederland is dan ook regelmatig te vinden op het internet. Om iets op te zoeken, om spelletjes te spelen of om

met iemand te e-mailen of te chatten. Ze vinden dit meestal heel leuk om te doen. Maar internetten is niet alleen leuk. Het komt regelmatig voor dat kinderen vervelende berichtjes ontvangen of zelfs gepest en bedreigd worden. Eén op de acht kinderen wordt wel eens gepest op het internet.

Het gemak en de anonimiteit van internet veroorzaken onder tieners ongeremder online pestgedrag dan in het werkelijke leven. Online schelden wordt door tieners vaker als een geintje gezien dan schelden in de echte wereld. Bijna een vijfde van de tieners vindt het grappig om online te pesten omdat het anoniem kan. Ook de grenzen van het taalgebruik worden verlegd: tieners durven meer via internet. Bij online pesten wordt tevens minder vaak ingegrepen (door ouders of leraren) dan in het werkelijke leven.

Hoe zorg je dat kinderen zorgeloos, veilig op internet kunnen vertoeven? Door betrokken te zijn bij wat ze doen. Geen enkele ouder stuurt zijn kinderen zomaar de straat op, de grote stad in. Je vertelt ze wat ze daar kunnen verwachten, wat leuk is en wat niet, wat wel mag en wat niet. En in het begin blijf je er een beetje bij. Hetzelfde zou eigenlijk voor internet moeten gelden. Maar dan moet je natuurlijk wel weten waar het over gaat.

Tips

Internet hoort bij het dagelijks leven van de kinderen. Verbieden heeft dan ook geen zin. Belangrijk is wel om goede afspraken te maken.

Plaats de computer op een centrale plaats in huis.

Op deze manier kunt u zicht houden op de computer en kunt u enigszins zicht houden op de activiteiten waarmee uw kind zich bezighoudt op internet. Wanneer u op de hoogte wilt blijven van het surfgedrag van uw kind (welke websites uw kind bezoekt)" kunt u de 'geschiedenis' bekijken (hiervoor is een aparte knop). Let wel: dit biedt geen garantie, want kinderen kunnen deze geschiedenis knop wissen.

Houd er rekening mee dat er geen veilige chat-boxen zijn.

Echt goede chatsites, speciaal voor kinderen, zijn er eigenlijk niet. Het is te duur om alle babbels voortdurend in de gaten te houden. Daardoor bestaat de kans op scheldkanonnades en seksueel getinte berichten. Wijs uw kind op de risico's.

Wees voorzichtig met het uitbreiden van de contactlijst van MSN.

Wanneer kinderen onbekenden toevoegen, kunnen ze weer makkelijker vervelende berichten ontvangen. Toch kun je de personen van wie de berichtjes afkomstig zijn heel eenvoudig blokkeren. Bij de uitleg van MSN staat hoe dat moet.

Breng uw kind het besef bij dat je op internet nooit weet wie je voor je hebt.

Kleine kinderen chatten het liefst met vriendjes en vriendinnetjes, maar naarmate ze ouder worden gaan ze ook met onbekenden chatten. Voorzichtigheid is dan op zijn plaats, want Jamie van 11 is in werkelijkheid misschien wel Hans van 40. En wie weet of Debiel echt een meisje is? Internet is een anoniem medium, je kunt er zijn wie je wilt. Zorg dat uw kinderen dit goed beseffen. Vertel ook dat uw kind veilig is zolang het zich aan de afspraken houdt.

Spreek af om nooit persoonlijke informatie te geven.

Als kinderen persoonlijke informatie doorgeven kan dat vervelend of zelfs gevaarlijk zijn. Anderen kunnen dan immers achterhalen wie je bent of waar je woont. Vertel uw kinderen daarom dat ze nooit persoonlijke informatie geven, ook al lijkt iemand nog zo aardig en betrouwbaar.

Onder persoonlijke gegevens verstaan we:

- @ Je eigen naam
- @ De namen van familieleden, vrienden, etc.
- @ Telefoonnummers
- @ Huisadres
- @ Je e-mailadres
- @ Naam van de school
- @ Creditcard informatie
- @ Foto's
- @ Wachtwoorden

Laat uw kind beloven nooit stiekeme afspraken te maken.

Kinderen die elkaar via het chatten hebben leren kennen, krijgen soms de behoefte om elkaar te gaan bellen of te ontmoeten. Vertel dat u zich dat kunt voorstellen, maar vertel er ook bij waarom ze dat niet zomaar kunnen doen zonder medeweten van u als vader of moeder. Eerst eens telefoneren kan al veel duidelijk maken. U kunt zelf een indruk krijgen van het chatvriendje of vriendinnetje en een ontmoeting kan plaatsvinden onder leiding van de wederzijdse ouders.

Leer uw kind om te gaan met vervelende berichten

Hatelijke scheldberichten, discriminerende opmerkingen en seksuele toespelingen komen vaak voor, zeker in openbare chatrooms.

Leer uw kinderen de volgende basisregels:

@ Verlaat de chat als er iets vervelends gebeurt

@ Vat het niet persoonlijk op

@ Reageer niet op vervelende berichten

@ Ga naar je ouders als je je ongemakkelijk of bedreigd voelt

@ Voel je niet schuldig als iets vervelends gebeurt. Vaak kun je het adres van een afzender blokkeren. In de handleiding van MSN of het mailprogramma kunt u lezen hoe dit werkt. Weet u waar de e-mail vandaan komt, neem dan contact op met de provider. Die kan zo nodig optreden tegen de afzender. Lukt het niet om van iemand af te komen, of is de afzender onbekend, neem dan gewoon een ander e-mail adres.

Zorg dat uw kind het e-mail adres beschermt.

Mailen is bij kinderen een van de populairste bezigheden. Mailen is veiliger dan chatten, maar ook hier kleven risico's aan. Als een kwaadwillende het e-mailadres in handen krijgt (via een chatroom, nieuwsgroep of website) kan uw kind via de e-mail lastiggevallen worden. Pestmail komt steeds vaker voor. Het belangrijkste advies is dus dat ze hun e-mail adres zo veel mogelijk voor zichzelf houden.

Leer uw kind geen onbekende e-mail en bijlagen te openen.

De beste manier om met vreemde mailtjes om te gaan is: negeren. Leer je kind om nooit e-mail van onbekenden te openen. Net zoals je geen snoepjes van vreemden aanneemt, open je ook geen e-mail van vreemden.

Bewaar pestmail.

Wanneer het niet lukt om een einde te maken aan de ongewenste berichtjes is het goed om deze mails of chats te bewaren, zeker wanneer u de indruk heeft wanneer ze telkens van dezelfde afzender afkomstig zijn. De mail is namelijk bewijsmateriaal en kan een hulpmiddel zijn bij het traceren van de dader.

Praat met uw kind over online-contacten.

Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs uw kind regelmatig op de minder leuke kanten, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld e-mails en nog veel meer. Laat uw kind weten dat het bij u terecht kan als het vervelende berichtjes ontvangt. Praat met uw kind over online vrienden, en leer ze op die manier beter kennen. Net zoals u benieuwd bent naar de vriendjes en vriendinnetjes van school of van paardrijden wil je ook graag weten met wie uw kinderen omgaan als ze online zijn. Praat met uw kind ook over de leuke kanten van internet, of ga eens samen surfen op internet.

Neem uw kind serieus, maar leer het ook te relativeren.

Een kind denkt al snel dat het zijn eigen schuld is dat hij gepest wordt. Probeer dat schuldgevoel te voorkomen en neem alles waarmee uw kind zich tot u wendt serieus. Je hebt het dus niet in de hand dat iemand zulke mail naar je stuurt, maar je kunt wel zelf bepalen in hoeverre je jezelf erdoor laat beïnvloeden. Wimpel het probleem niet weg, maar probeer het wel te relativeren.

Leer uw kind de gedragsregels op internet.

Online gelden dezelfde omgangsvormen als offline. Leer uw kind altijd vriendelijk, eerlijk en beleefd te blijven, en niet (terug) te gaan schelden als iemand vervelend doet. Woorden / zinnen die alleen met hoofdletters geschreven worden, worden bijvoorbeeld vaak als schreeuwen geïnterpreteerd. Maar: wat anderen kunnen, kan uw eigen kind meestal ook. Denk niet dat uw eigen kind altijd het lieverdje is. Ook uw kind kan andere kinderen uitdagen, pesten of lastigvallen. Ze kunnen zich anders voordoen dan ze zijn. Zorg dat ze zelf geen vervelende berichtjes posten. Wie zich bij het chatten en mailen aan dit soort fatsoensregels houdt, zal zelf ook minder snel in de problemen komen.

Is er sprake van pesten?

Het is vaak heel moeilijk om te signaleren of uw kind gepest wordt. Slecht slapen, geen eetlust, buikpijn, hoofdpijn, niet graag naar school gaan en slechtere cijfers op school kunnen signalen zijn. Voor online pesten gelden grotendeels dezelfde signalen als voor 'gewoon' pesten. Echter, het is vaak nog moeilijker te signaleren, omdat er nu geen vernielde spullen of blauwe plekken zijn die als aanwijzing kunnen dienen. Bovendien is uw kind meestal alleen wanneer het op internet actief is en kunt u moeilijker merken wanneer uw kind zich ongemakkelijk voelt. Bovendien vinden veel kinderen dat ouders niets begrijpen van internet en zullen u wellicht daarom niet in vertrouwen nemen.

Het is belangrijk om in contact te blijven met uw kind en uw kind te stimuleren om het aan iemand te vertellen wanneer ze lastig worden gevallen. Wanneer ze er niet met u over willen praten, kunt u kinderen ook adviseren om het tegen vrienden, de leerkracht of familie te zeggen.

M5-aanpak, ingevoerd vanaf 18-11-2013

Inhoud nieuwsbrief 07-11-2013

We willen dat kinderen zich zo veilig mogelijk voelen

Veiligheid is een basisbehoefte van mensen. Als je je niet (sociaal) veilig voelt, voel je je niet gelukkig en kun je je talenten niet volledig ontwikkelen. Als school doen we er veel aan om het voor ieder kind op en rond school veilig te maken, maar we weten ook dat dat niet altijd lukt. Met name buiten het zicht van volwassenen (ouders/leerkrachten) gebeuren er soms vervelende dingen. Bijvoorbeeld dingen die door een kind, of een groepje kinderen, grappig bedoeld zijn, maar die bij andere kinderen gevoelens van angst of verdriet kunnen oproepen.

Soms gaat het niet meer om iets 'grappigs', maar echt om pesten. Iedereen weet wat pesten is. We bespreken met de kinderen dat het verschil is tussen 'aardig' en 'niet (meer) aardig'. Je hoeft dat niet te definiëren. Je kunt dat in jezelf voelen. Kinderen snappen dat direct, zelfs de allerkleinsten.

Verder vertellen we kinderen dat er maar één iemand gaat over de vraag of het pesten is. Dat is de persoon die het overkomt. Ieder mens heeft zijn eigen grens en ieder mens zijn eigen mate van gevoeligheid. Daar kan de ander iets van vinden, maar daar gaat die ander niet over.

Plagen en een keertje pesten is niet zo erg. Wanneer mensen herhaaldelijk gepest worden, kan dit ernstige en langdurige negatieve gevolgen hebben. Zowel voor het slachtoffer, als voor de persoon die pest overigens. Pesten is de belangrijkste reden waarom kinderen zich onveilig voelen.

Pesten komt overal voor en het gebeurt in alle lagen van de bevolking. Ieder mens kan slachtoffer of pester worden. Onderzoek toont aan dat 70% van de slachtoffers, ooit in de rol van dader terecht komt. Dus mocht uw kind nu in de rol van slachtoffer zitten, oordeel dan niet te hard over de kinderen die in de rol van pester zitten.

Incidenteel pesten versus stelselmatig pesten

Bij pesten is het erg belangrijk om onderscheid te maken tussen incidenteel pesten en stelselmatig pesten. Incidenteel pestgedrag hoort bij het leerproces van kinderen. Het is normaal dat kinderen met grenzen experimenteren, hun positie in de groep zoeken en af en toe hun krachten meten. Dat er daarbij af en toe eens wat mis gaat, hoort er ook bij. Bij incidenteel pestgedrag moeten we als volwassenen kinderen vooral coachen.

Het gaat fout als pesten een manier van doen gaat worden om je te moeten handhaven. Dan krijgt het een destructief karakter en wordt de omgeving sociaal onveilig.

Dit is helaas geen zeldzaamheid en vindt in elke speeltuin, bij elke sportvereniging en op iedere school plaats. Dit deel van het pestgedrag is beschadigend en gebeurt in 85% van de gevallen onzichtbaar. De onzichtbaarheid van

stelselmatig pestgedrag maakte effectief optreden tot nu toe onmogelijk.

Dit maakt pesten ook zo spannend voor volwassenen. Wanneer het woord 'pesten' thuis valt, wil je als ouder niet dat straks blijkt dat jouw kind het slachtoffer is van stelselmatig pestgedrag. Vanuit die angst reageren volwassenen buitengewoon scherp op signalen. Die angst maakt ook dat 'normaal' spe(e)lgedrag tussen kinderen beladen wordt. Begrijpelijk want hoe kan je als ouder of leerkracht het verschil herkennen tussen incidenteel en stelselmatig pesten? Daar gaan we vanaf nu verandering in aan brengen.

Als volwassenen gaan we er voor zorgen dat het veilig is

Het aanpakken van stelselmatig pesten, is primair een verantwoordelijkheid van volwassenen. Sterker nog: kinderen kunnen dat heftige deel van het pesten nooit oplossen. Ze brengen zichzelf daarmee in gevaar. De aanpak waarmee we als school aan de slag gaan, maakt het voor het eerst mogelijk dat volwassenen de regie op dit dossier nemen.

De aanpak die we gaan gebruiken op school heet M5 en omvat drie fasen:

1. het melden van al het grensoverschrijdend gedrag,
2. het meten van wat er gemeld wordt én
3. het nemen van maatregelen.

Die maatregelen zijn in eerste instantie bedoeld om kinderen uit hun negatieve patroon te halen.

Kinderen die stelselmatig pestgedrag vertonen stoppen niet uit zichzelf. Je hoeft met hen geen goed gesprek te voeren over hun gedrag. Ze snappen het, maar ze zullen niet stoppen. Het is al zo 'eigen' geworden, dat ze dit gedrag niet zonder slag of stoot zullen opgeven. Je moet bij deze kinderen een duidelijke grens stellen, deze liefdevol handhaven en hen aanspreken op hun vermogen om een keuze te maken tussen 'goed' en 'slecht' gedrag. Feitelijk moeten ze daarbij hun eigen probleem (de reden waarom ze anderen pesten) eerst onder ogen zien.

Negen van de tien kinderen zijn dan bereid om te stoppen. Daarbij gaan we ze helpen. De laatste groep kinderen maakt het spannend. Bij deze groep kinderen zie je vaak dat met name hun ouders in het verzet zitten. Ze zien niet dat hun kind vast zit in een negatieve rol en proberen hun kind te beschermen. Soms willen ze hun kind zelfs van school halen. Daarmee doen ze zichzelf en vooral hun kind tekort. Hun kind zal al snel weer in de rol van pester terecht komen en nog ongelukkiger worden. Hun kind is aan het overleven en onbedoeld maken deze ouders het alleen maar erger.

Wanneer deze ouders tot dat inzicht komen dat hun kind juist op deze school en met dit proces het meest geholpen is, is het leed geleden. Hun kind maakt dan zelf de omslag, of kan geholpen worden.

Samen kunnen we zorgen voor voldoende sociale controle

De M5 aanpak begint met het openstellen van een online MeldBox. Deze MeldBox is bereikbaar via de website van de school. Leerkrachten, ouders en kinderen kunnen alle grensoverschrijdende incidenten melden. Op school kan dan tijdig worden vastgesteld, wanneer incidenteel pesten een stelselmatig karakter krijgt.

Deze vorm van collectieve sociale controle is een belangrijke voorwaarde om de school en de schoolomgeving voor onze kinderen sociaal veilig te maken en te houden.

Het doel van melden

Het doel van het melden van pestincidenten is het systematisch en structureel verzamelen van informatie over pestgedrag om een effectieve en duurzame pestaanpak mogelijk te maken. Alle benodigde gegevens zijn dan beschikbaar om stelselmatig pesten uit de anonimiteit en de sfeer van verdenkingen te halen. Het is dus niet de bedoeling dat er gereageerd gaat worden op de melding, want dan wordt de melder gecompromitteerd. Het doel is

eerst en alleen informatie verzamelen. Is het beeld van wat er gebeurt helder genoeg, dan zal er pas worden ingegrepen (doorgaans na ongeveer 4 - 6 weken informatie verzamelen). Verwacht dus geen acties op de melding die u doet.

Metten is weten

Met de gemelde feiten kunnen leerkrachten en schoolleiding, ouders, de kinderen en de klas een gepaste bijdrage leveren aan de oplossing. Vruchteloze “welles-nietes” discussies kunnen worden overgeslagen.

Wettelijke grondslag

De registratie en verwerking van de meldinformatie van de M5 methode valt binnen de bepalingen van artikel 19 van het vrijstellingsbesluit onder de paragraaf ‘onderwijs’ van de Wet bescherming persoonsgegevens Wbp en voldoet aan de eisen van dit besluit.

Privacy

Op grond artikel 19 lid 4a van het vrijstellingsbesluit van de Wbp is de informatie beschikbaar voor de leiding en/of degenen, die belast zijn met de begeleiding de leerlingen. Op grond van de Wbp is school er aan gehouden om de gegevens van de melder dus geheim te houden, waarmee de sociale veiligheid de melder is gewaarborgd.

alleen
van
van

Hoe u een incident kunt melden

Wanneer u op de knop ‘meld pesten’ op de website van school klikt, komt u in één of twee stappen bij een formulier dat u stap voor stap invult. Vult u dit formulier zo volledig mogelijk in en druk op de knop ‘MELD’. Vervolgens krijgt u, op het door u ingevulde emailadres, een mailtje waarmee u de melding kunt bevestigen. Daarmee komt uw melding in het systeem te staan en krijgt de schooldirecteur een signaal, dat er een melding is.

Spreekuur op school voor ouders

De komende drie maanden is er geregeld een M5 consulent aanwezig op school. Schroom niet om even binnen te lopen voor nadere informatie of advies. De tijden waarop de M5 consulent aanwezig is, worden gecommuniceerd in de nieuwsbrief van school.

Samen pakken we pesten aan

Deze aanpak wijkt af van de manier waarop scholen tot nu probeerden om grip te krijgen op pesten. De M5 methode is erg effectief en kan al binnen drie maanden leiden tot een duurzaam veilige school(omgeving).

We kunnen met elkaar zorgen voor een sociaal veilige omgeving, waar kinderen optimaal kunnen leren en ontwikkelen.

Het meldsysteem van M5 blijft open staan. Je kunt er als ouder op vertrouwen dat stelselmatig pesten op en rond onze school gewoon onmogelijk is. Dat geeft iedereen, vooral onze kinderen, rust.

Op 14 november van 16.00 tot 17.00 uur kunt u op school terecht als u nog vragen heeft over deze aanpak. U bent van harte welkom

M5	5 Fasen
Melden	1. Alle pestincidenten melden
Metten	2. Alle pesters kennen
Maatregelen	3. Alle structurele pesters stoppen
Maatwerk	4. Alle notoire pesters/slachtoffers helpen
Menselijk	5. Alle ex pesters integreren in de groep

